

KOMPIUTERINĖS TECHNOLOGIJOS IR TEISINĖS UŽSIENIO KALBOS MOKYMAS(-IS)

Doc. dr. Violeta Janulevičienė

Lietuvos teisės akademija, Ateities g. 20, 2057 Vilnius
Telefonas 71 46 23

Spaudai pateikta 1998 m. gruodžio 22 d.

S a n t r a u k a

Straipsnyje analizuojami kompiuterinių technologijų panaudojimo būdai ir patariama, kaip jais papildyti tradicinius užsienio kalbų dėstytojų specialiesiems tikslams metodus. Ypač daug dėmesio skirta *CD-ROM*, interneto bei “*Word Processing*” įvaldymo įgūdžiams.

Kompiuteriai – užsienio kalbų mokymo(-si) naujovė

Užsienio kalbų dėstytojai seniai ir sėkmingai dirba su garso bei vaizdo aparatūra. Mes akivaizdžiai įsitikinome šio technologijų teikiamomis galimybėmis geriau išmokyti užsienio kalbų ir, kas ypač svarbu, įtvirtinti praktinius užsienio kalbos įvaldymo įgūdžius.

Didžiausia naujovė, mokant užsienio kalbų, yra kompiuterinių technologijų panaudojimas, nors šią naujovę kol kas mes dažnai pripažįstame tik *teoriškai*.

Tarptautinėje konferencijoje “*Teaching English. Do We Know Enough?*”, vykusioje Klaipėdoje 1997 m. lapkričio mėn., kolegės A. Daubarienė ir R. Marcinkonienė iš Kauno technologijos universiteto savo pranešime “*Introducing Computer Technology into the Language Classroom*” citavo pranašišką mintį: “Kompiuteris užsienio kalbų dėstytojo nepakeis, tačiau dėstytoją, nedirbantį kompiuteriu, pakeis dėstytojas, dirbantis kompiuteriu”.

Šiame straipsnyje ir norėčiau parodyti, kodėl formuojasi tokia nuomonė, kur slypi tos neaprepiamos *kompiuterio panaudojimo galimybės mokant užsienio kalbų, ypač aukštojoje mokykloje*. Turbūt visi – net ir technologijų panaudojimo skeptikai ar dėstytojai, šiek tiek prievengiantys kompiuteriui, kaip ir apskritai sudėtingesnės technikos (ką čia ir slėpti – vis dėlto pirmiausia esame filologai, manantys, kad techniką įvaldyti gana sunku ir tai ne visada atneša apčiuopiamos naudos pratybose, atvirkščiai – kartais tik sugaišina laiką), sutiksime, kad *darbas kompiuteriu nėra savitiksliis*. Kompiuterio teikiamos galimybės turi būti panaudotos sklandžiai ir veiksmingai. Norėdama pasidalyti nors keletu *praktinių* kompiuterio panaudojimo metodų, aš orientuosiuosi į ketinančius pradėti arba vos pradėjusius dirbti kompiuteriu kolegas (manau, kad tokių yra dauguma).

Kreipiuosi ir į tuos, kurie galbūt šiuo metu dar neturi galimybės patys dirbti kompiuteriu pratybų metu. Kai kurie jūsų studentai turi tas galimybes, net jums nežinant. Tai viena iš daugelio sferų, kur dėstytojas gali įkvėpti studentus ir taip pelnyti didelę pagarbą, nes:

A mediocre teacher tells.

Vidutinis dėstytojas pasako.

A good teacher explains.

Geras dėstytojas paaiškina.

A superior teacher demonstrates.

Puikus dėstytojas parodo.

Geriausias tokio įkvėpimo pavyzdys (kaip ir dėstytojo išankstinio nežinojimo apie studento galimybes) galėtų būti romanø filologijos doc. dr. I. Mikalkevičienės oponuotos magistro tezės – vienos iš labiausiai ją nustebinusių ir vienos įdomiausių tezių buvo apie kanadiečių Kvebeko prancūzø kalbos dialekte įsitvirtinusių anglicizmus. Šiam darbui studentė panaudojo tik medžiagą, rastą internete.

CD-ROM ir “Word Processing”

Kompiuteriai jau seniai naudojami užsienio kalboms mokyti(-is) (žr. *CALL*). Daugiausia buvo naudojamos specialios mokomosios kompiuterinės programos (daugiausia gramatikos žinioms įtvirtinti), kompiuteriu lavinami rašto įgūdžiai.

Šie metodai taip pat gana plačiai taikomi LTA specialybės užsienio kalbai mokyti(-is):

- *CD-ROM*-ais studentai naudojasi individualiai dirbdami Akademijos skaitykloje;
- per užsienio kalbø pratybas LTA studentai privalo atsiskaityti už kompiuteriu parengtas tokias užduotis kaip CV – gyvenimo aprašymas, prašymas priimti į stažuotę/darbą, dalykinis laiškas ir pan. Net tokiø, atrodo, primityviø užduočių atlikimas kompiuteriu irgi pastebimai skatina studentą mokytis užsienio kalbos ir palaiko jo motyvaciją, kadangi studentas, galėdamas iš karto atspausdinti nors ir trumpą rašto darbą, lengvai jį patobulinęs be dideliø pastangø jį perrašyti, įsitikinęs, kad dokumentas atrodo profesionaliai, užsidega noru toliau ugdyti ir tobulinti būsimam darbui būtinus rašto kalbos įgūdžius. Tai patvirtina ir skirtingose šalyse dirbantys kolegos, jau seniai naudojančios kompiuterius panašioms užduotims atlikti [3]. J. Magoto pabrėžia: “... many EFL teachers ... saw what desktop publishing software and a laser printer could do for students’ motivation in reading and writing ...” [3, p. 23].

Be to, studentas turi be galo daug galimybiø objektyviai patikrinti savo rašto kalbos mokėjimą (pvz., Missouri valstijos universitetas nemokamai tikrina kiekvieno studento atsiøstą vieno lapo apimties tekstą). Į specialiuosius puslapius internete kiekvienas gali siøsti bet kokios srities rašto darbą. Taisoma ne tik jo gramatika, sintaksė, bet ir stilius, apiforminimas, komentuojamas minčių aiškumas.

Šiame straipsnyje noriu nors trumpai apžvelgti tas užsienio kalbø mokymo galimybes, kurios prieinamos kiekvienam kompiuteriø tinklø vartotojui (“*end-user*”), o ne specialiai sukurtas anglø, vokiečių bei prancūzø kalboms mokyti. Tai informacija, esanti “*On-line*” bei internete. Pagrindiniai jo šaltiniai, kuriuos mes praktiškai naudojame mokant užsienio kalbø, yra:

- “*World Wide Web*”,
- “*Gopher*” ir kitos paieškos naršyklės,
- “*Newsgroups*”,
- “*Listservs*”,
- elektroninis paštas.

Į natūraliai kylantį klausimą, ar būtina naudotis kompiuterio teikiamomis galimybėmis, atsakymas yra labai paprastas ir akivaizdus: “negyvos” literatūros skaitymas bei analizavimas ne visada sudomina studentus, tuo labiau, kad spausdinta informacija, ypač vadovėliuose, nebūna operatyvi.

Daug “šviežesnė”, aktualesnė, o kartu, ir “pagaunanti”, galinti sudominti mūsų renčiamą specialistą medžiaga glūdi kompiuteryje.

Interneto galimybiø panaudojimas studentø motyvacijai

Susidomėjimas pasaulio kompiuteriø tinklu "Internetu" Lietuvoje sparčiai auga. Daugumai tai pirmiausia didžiulis informacijos lobynas, kuriame yra beveik neaprėpiama duomenø, programø, dokumentø ir kitos įvairiausios informacijos gausybė.

Vien trumpai žvilgtelėjus į sritis, kuriø medžiaga yra apibendrinta *World Lecture Hall* ("Pasaulinėje auditorijoje") paaiškėja, kad nė vienos specialybės studentai nėra pamiršti ar nuskriausti (1 priedas).

Kompiuteriu dominančios informacijos galima ieškoti pasaulinėje kompiuteriø tinklø sistemoje, tiesiogiai bendrauti su milijonais šio milžiniško tinklo vartotojais ir ... gilinti užsienio kalbos žinias (aišku, didesnė dalis "Interneto" puslapiø yra anglø kalba, nemažai informacijos – vokiečiø kalba). Pvz., valstybinio valdymo specialistams, be abejo, svarbi informacija JAV Baltøjø Rūmø puslapiuose (2 priedas).

Tačiau svarbiausia yra informacija, būtina profesiniam tobulėjimui. Galiu drąsiai teigti, kad, nagrinėjant tokią medžiagą, "varančioji" studentø jėga būna labai stipri, taigi ir užsienio kalbos žinios, reikalingos tai informacijai perprasti, gilinamos labai greitai, veiksmingai ir lyg be dideliø pastangø. Tai patvirtina ir kitose šalyse atlikti tyrimai [4]. D. Skinneris, apibendrinęs daugelį tyrimø šioje srityje, pripažįsta, kad "... *students usually learn more in classes in which they receive computer-based instruction and that they learn their lessons in less time ...*").

Kai kuriø mūsø nuogaštavimai, girdi, studentas nėra įvaldęs paprasčiausiø gramatikos taisykliø, tai kaip jis supras kompiuterinius tekstus, yra visiškai nepagrįsti, nes kokia nauda, kad studentas nepriekaištingai moka atskiras gramatines kategorijas? Juk praktika (treniravimasis) negali būti savitiksli, jis turi būti nukreiptas į konkretø tikslą. Neabejoju, kad atsimename J. Sinclairio ir M. Coulthardo perspėjimą: "... *the production of isolated sentences without a context is a pastime only of a linguist and not a characteristic use of language*" – "izoliuotø, be konteksto sakiniø sudarymas yra tik kalbininkø užsiėmimas, nebūdingas praktiniam kalbos vartojimui". Arba dar kategoriškiau suformuluotą B. Russelo mintį, cituojamą R. K. Johnsono: "*The purpose of words, though philosophers [and we should add – language teachers] seem to forget this simple fact, is to deal with matters other than words. If I go into a restaurant and order my dinner, I do not want my words fit into a system with other words, but to bring the presence of food*".

Be to, dėstytojai visada žinojo seną tiesą, kad jø mokytiniai ne visada išmoksta to, ko juos moko. Išmokstama mokymo procese, bet tai nėra kaip tiesioginis mokymosi rezultatas (L. and J. Soars. "*Good teachers have always known that what they teach isn't always what learners learn, or not at the same time anyway, but this is not a reason to stop teaching. Learning takes place within the context of teaching, but not as a direct result of it*").

Naudojantis kompiuteriø teikiamomis galimybėmis, mokymo procese **vienu metu vienodai intensyviai dalyvauja kiekvienas studentas**. Be to, kaip jau minėta, kompiuteriø tinkle pateikiama informacija gali taip sudominti, jog atsiranda motyvas mokytis užsienio kalbos kaip priemonės (įrankio) tai informacijai suvokti ir įvaldyti.

Pavyzdys galėtø būti 1997 m. kovo-balandžio mėnesį vykę komisarø rezervo kvalifikacijos kėlimo kursai. Šie policijos pareigūnai praktikai atvyko pamiršę net ir labai elementarią anglø kalbos leksiką bei gramatiką. Jau per pirmąsias pratybas FTB laikmenose (3 priedas) jie susirado juos dominančią sritį (žr. galimus variantus), stengėsi ir, reikia pažymėti, be galo lengvai suprato juos dominančią informaciją.

Index

FBI Academy

Crime Alert

What's New

Programs and Cooperative Efforts

Director's Speeches

Employment

FAQ

FBI Lab

FBI's Most Wanted

Field Offices

FOIA Files

History

Congressional Affairs

Kids and Youth

Major Investigations

Overview

Press Releases

Publications

Radio Show

Reading Room

Tour

Uniform Crime Reports

Vėlesnėse pratybose kolegos nustebino savo naujų leksinių vienetų įsiminimo lygiu bei gebėjimu paprastomis konstrukcijomis perteikti naujas žinias. Taigi lengvai, lyg be didelių pastangų ugdėsi ne tik svietimos kalbos suvokimo (*receptive skills*), bet ir kalbos kuriamuosius (*productive skills*) įgūdžius: pvz., profesionaliai anglų kalba sukūrė Lietuvos policijos ieškomų nusikaltėlių žodinius portretus (4 priedas), pateikė naujos kiekvieną savaitę internete nagrinėjamos bylos (*A Mysterious Case of the Week*) atskleidimo bei ištyrimo versijas.

Taigi, apibendrinant interneto teikiamus **privalumus** mokant užsienio kalbų, ypač pabrėžti reikėtų šiuos:

- mokymo(-si) metodo **naujumas**, jo teikiamas studentų/dėstytojo pasitikėjimas, pagrįstas didžiavimusi savimi, kad įvaldė modernias gana sudėtingas technologijas;
- **autentiška** dažniausiai labai nauja **medžiaga/informacija**;
- **paprastų** būdų įvairovė tokiai informacijai surasti;
- informacijos bei jos paieškos įgūdžių **reikalingumas/panaudojimas gyvenime ir profesinėje veikloje**;
- **autentiška kalba**;
- galimybė taikyti **daugybę mokymosi stilių bei strategijų**;
- **vienu metu kiekvienas** studentas naudoja bei gilina savo užsienio kalbos žinias, **efektyvus laiko naudojimas** pratybų metu.

Neabejotinai yra ir **trūkumų**. Visų pirma tai:

- naudojimosi kaštai;
- kartais nepatenkinamas informacijos perdavimo greitis;
- dėstytojui gana sunku detaliam suplanuoti pratybas iš anksto – informacija labai dažnai keičiasi (bet tai ir ypač žavū).

Tačiau naudojantis internetu, **vienu metu visi studentai** gilina užsienio kalbos žinias, taigi **pratybų laikas naudojamas labai veiksmingai**.

Taigi interneto informacija yra beribė. Kokia gi jos „įlankėlė“ atitveria užsienio kalbų mokymui(-si)?

Listservs ir Newsgroups naudojimas specialybės užsienio kalbos mokymui(-si) LTA

Užsienio kalbų studijose daugiausia dėmesio teikiama specialybės kalbos mokymui(-si), nes pagrindinis tikslas yra sugebėti **profesionaliai atlikti būsimo pareigūno funkcijas užsienio kalba**, pasikeisti mintimis ir patirtimi su kitų šalių kolegomis, skaityti profesinę literatūrą užsienio kalba ir **gilinti profesinį išmanymą**.

Užsienio kalbų katedra stengiasi prisidėti prie bendro Akademijos kompleksinio mokymo, siekdama, kad per kiekvienas pratybas studentai gautų „dvi prekes, mokėdami už vieną“ (*“2 for the price of 1”*). Katedros darbas grindžiamas nuostata, jog **kalbos pratybos**,

kuriose lingvistiniai tikslai nederinami su specialybės dalykais, yra beprasmiškos. Po kiekvieno pratybų studentas turi jausti, kad jis sužinojo naudingą dalyką ir iš savo specialybės, ir labiau išmoko kalbą. Todėl tiek užsienio kalbų pratybose, tiek ir papildomai ruošdamiesi kitų dalykų seminarams, kontroliniams, kursiniams bei diplominiams darbams, Akademijos studentai skatinami skaityti ir analizuoti naujausią profesinę literatūrą užsienio kalbomis. Taip jie supažindinami su naujovėmis, bendravimo su visuomene psichologiniais aspektais bei apskritai teisininkų, valdininkų ir policijos veikla demokratinėje visuomenėje. Būtent tokia nagrinėjama medžiaga užsienio kalba sukelia studentų susidomėjimą ir skatina patiems reikšti mintis anglų, vokiečių arba prancūzų kalba bei diskutuoti tarpusavyje.

Jau buvo minėtos paieškos variklio teikiamos beveik neapbrėptos galimybės surasti dominančią bei vadovėlių informaciją papildančią medžiagą. Pavyzdžiui, vokiečių kalba teisės programos studentams svarbi "Juridiniame tinkle" pateikiama įvairiausia su teisės problemomis susijusi medžiaga (5 priedas), anglų kalba – daugybė teisės kompendiumų ir netgi teisės terminų žodynų interneto versijos (6 ir 7 priedas).

Tačiau ne mažiau svarbus yra bendravimas ir bendradarbiavimas su Lietuvos bei kitų šalių aukštųjų mokyklų studentais, ieškant atsakymų į siauresnės specializacijos (pvz., ekonominio nusikaltimų, kriminalistikos, teisės informatikos, tarptautinės teisės) išskylančius klausimus. Tam studentai naudojami *Listserve* bei *Newsgroups*. Tai kibernetinėje erdvėje egzistuojantys profesiniai klubai, kuriuose ne tik lengvai galima rasti nuolat atnaujinamos informacijos, bet ir pačiam "skelbimų lentoje" užduoti rūpimą klausimą ir **akimirksniu** gauti kolegų patarimų bei pasiūlymų.

Taigi akivaizdūs *Listserve* bei *Newsgroups* teikiami pranašumai:

- vienodų interesų vienijama bendruomenė (tam tikros srities studentai ir profesionalai) sugeba nukreipti paieškas bei tyrinėjimus reikiama linkme, bendravimas skatina naujas idėjas;
- greitai pasikeičiama mintimis.

Gal neišduosiu didelės paslapties, kad, kaip pasakoja jau dirbantys policijoje mūsų absolventai, džiaugdamiesi įgiję tokių įvairių kompiuterių panaudojimo bei užsienio kalbos įgūdžių, daug greičiau su teisėsaugos pareigūnais užsienyje susisiekiama elektroniniu paštu, aplenkdami, kai teisinės aplinkybės tai leidžia, oficialias Interpolo struktūras, vengdami biurokratinio procedūro.

Įdomumo dėlei taip pat verta pažymėti, kad kompiuteris leidžia keistis ne tik sausa informacija. Perduodant mintis elektroniniu paštu, galima vartoti ne tik šnekamojoje kalboje priimtas konstrukcijas, leksinius vienetus bei žargoną, bet ir vizualiai išreikšti emocijas (8 priedas).

Baigdama abejojantiems, ar verta ir ar sugebės dirbti kompiuteriu užsienio kalbų pratybose, kolegoms noriu priminti seną žmonijos tiesą:

If you say "I can't", you won't.

Jeigu sakote "aš negaliu", tai ir nepadarysite.

If you say "I quit", you lose.

Jeigu sakote "aš pasiduodu", tai pralaimėsite.

If you say "I'll try", you might just win;
but you have the power to choose.

Jeigu sakote "aš pabandysiu", gal ir pavyks,
bet tik jūs valia rinktis.

Išvados

Kompiuterinių technologijų teikiamais pranašumais būtina papildyti tradicinius užsienio kalbų dėstymo specialiesiems tikslams metodus.

1 priedas

A	Accounting	African (American) Studies	Agriculture
	Anatomy	Anthropology / Archaeology	Architecture / Building
	Art and Art History	Astronomy	
B	Biochemistry	Biology and Botany	Biomedical Engineering
	Biotechnology	Business Administration	
C-D	Chemical Engineering	Chemistry	Civil/Industrial Engineering
	Classics	Communication	Communication Sciences and Disorders
	Computer Science	Cultural Studies	Distance Learning Institutions
E-F	Earth Science	Economics	Education
	Electrical / Computer Engr.	Engineering	English / Writing / Rhetoric
	Environmental Science	Finance	French
G	Geography	Germanic Studies	
H-K	Health (Public) / Nutrition	History	Humanities
	Journalism	Kinesiology	
L	Languages	Law	Library and Information Science
	Linguistics		
M	Management	Management Information Systems	Marketing
	Mathematics	Mechanical Engineering	Medicine
	Mexican-American Studies	Microbiology	Middle Eastern Studies
	Music		
N-O	Neuroscience	Nursing	Other
P-R	Petroleum and Geosystems Engineering	Pharmacy	Philosophy
	Physics	Political Science	Psychology
	Public Affairs	Religious Studies	Russian / East European Studies
S	Science and Technology	Social Work	Sociology
	Spanish and Portuguese	Statistics	
T-Z	Telecommunications	Theatre and Dance	Veterinary Medicine
	Women's Studies	Zoology	

Good Morning

*Welcome to the
White House*

[President Clinton's Trip to Europe](#)

[1-800-USAID-Relief:
Kosovo Relief Hotline](#)

 <p><u>The President & Vice President:</u> Their accomplishments, their families, and how to send them electronic mail --</p>	 <p><u>Commonly Requested Federal Services:</u> Direct access to Federal Services</p>
 <p><u>Interactive Citizens' Handbook:</u> Your guide to information about the Federal government</p>	 <p><u>What's New:</u> What's happening at the White House</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Remarks by the President and First Lady to the Kosovar Refugees at Stenkovich I Refugee Camp</u> - <u>Remarks by the President to the KFOR Troops</u> - <u>Remarks by the President to Operation Allied Force Troops</u>
 <p><u>White House History and Tours:</u> Past Presidents and First Families, Art in the President's House and Tours -- <u>Tour Information</u></p>	 <p><u>Site News:</u> Recent additions to our site <u>White House Millennium Council</u></p>
 <p><u>The Virtual Library:</u> Search our site, including an extensive archive of White House documents</p>	 <p><u>The Briefing Room:</u> Today's releases, hot topics, and the latest Federal statistics</p>
 <p><u>White House Help Desk:</u> Frequently asked questions and answers about our service</p>	 <p><u>White House for Kids:</u> Helping young people become more active and informed citizens</p>

3 priedas

the FBI's *ten* most wanted fugitives

			
<u>Ramon Eduardo Arellano-Felix</u>	<u>Usama Bin Laden</u>	<u>Victor Manuel Gerena</u>	<u>Glen Stewart Godwin</u>
			
	<u>James Charles Kopp</u>	<u>Rafael Resendez-Ramirez en espanol</u>	
			
<u>Eric Robert Rudolph</u>	<u>Agustin Vasquez-Mendoza</u>	<u>Arthur Lee Washington, Jr.</u>	<u>Donald Eugene Webb</u>

The FBI is offering rewards for information leading to the apprehension of Top Ten Most Wanted Fugitives. Check each fugitive page for the specific amount.

4 priedas

WANTED BY VILNIUS POLICE

**Sergejus Rarovskis
Murder**

Sergejus Rarovskis
Photo taken February 8, 1996

CONSIDERED ARMED AND EXTREMELY DANGEROUS. TAKE NO ACTION TO APPREHEND THIS PERSON YOURSELF. REPORT ANY INFORMATION TO THE NEAREST POLICE OFFICE IN VILNIUS.

Sergejus Rarovskis - Description:

DATE OF BIRTH: October 10, 1975
PLACE OF BIRTH: Vilnius
HEIGHT: 178 cm.
WEIGHT: 75kg.
BUILD: heavy
HAIR: brown
EYES: brown
COMPLEXION: fair
SEX: male
RACE: white
NATIONALITY: lithuanian
SCARS AND MARKS: two birth-marks on left cheek; he heavily use wounded right hand-breath

SOCIAL SECURITY NUMBER USED: 185-21-52874

REMARKS: Sergejus Rarovskis is known to carry a 9 mm semi-automatic handgun.
CAUTION: Sergejus Rarovskis is being sought for the murders of three persons and attempted murders of four persons and robbery. He is known to carry a handgun and extremely dangerous.

5 priedas

English
Jurweb^h
Index - compl.
Jurweb^h
Index - geo.
Jurweb^h
Other WWW
Disclaimer
???

Jurweb komplett (Jurweb overview)

Juristische Informationen im INTERNET (Jurweb)

Alle jurgopherbasierten Dateien wieder verf?gbar!

- [?ber dieses Projekt und Ver?nderungen](#)
- [Alle verf?gbaren Daten geordnet nach Kontinenten bzw. L?ndern](#)
- [...geordnet nach Rechtsgebieten \(via Cornell\)](#) - Engl.
- Weitere juristische [Gopher](#) bzw. [WWW](#)

6 priedas

E. B. Williams Law Library

Law & Related Sources

Primary Law and Government	Federal	State, Local & Territorial	Foreign	
Research by Subject	Admin. Law & Govt. Regulation	Business & Commercial Law	Core Legal Subjects	International
	Jurisprudence & Law Related Disciplines	Litigation & ADR	Rights of Peoples	SEARCH THIS SITE
Other Law Sites	Reference Tools	Legal Publications	Organizations & Discussion Groups	Major Legal Gateways

[Federal](#) | [State, Local & Territorial](#) | [Foreign](#) | [Admin. Law & Govt. Regulation](#) | [Business & Commercial Law](#) | [Core Legal Subjects](#) | [International](#) | [Jurisprudence & Law Related Disciplines](#) | [Litigation & ADR](#) | [Rights of Peoples](#) | [Reference Tools](#) | [Legal Publications](#) | [Organizations & Discussion Groups](#) | [Major Legal Gateways](#) |

7 priedas

AltaVista Connections

Ask AltaVista™ a question. Or enter a few words in [Help](#)
[Advanced Text Search](#)

Search For: Web Pages Images Video Audio

SPECIALS

Amazon.com
[? Search: Dictiona...](#)
[? Save up to 50%](#)

About.com
[? Find: Dictiona...](#)
[? Win \\$100,000!!](#)

Shopping.com
[? Search: Dictiona...](#)

AltaVista Shopping
[? Visit our online shopping guide](#)

About.com
 Buffy
 Friends
 Xena
 Dawson
 Phantom

[Click here to visit the kewlest sites on the net.](#)

▶ **AltaVista knows the answers to these questions:** [More Answers](#)

Where can I find a dictionary or glossary specializing in ?

Where can I find a dictionary or glossary specializing in ?

▶ **AltaVista found 528685 Web pages.** [Family Filter is off.](#)
[Take our one minute survey!](#)

1. Dictionary of Legal Terms
 Table of Contents] [Negotiation of Settlements] [Divorce Issue Checklist] Dictionary of Terms Used in Domestic Relations Cases. A B C D E F G H I J K L M..
URL: www.grdivorce.com/dictionary.html
 Last modified 11-Apr-98 - page size 22K - in English [[Translate](#)]

8 priedas

Ženklių kalba internete

Bendraudami su žmonėmis internete, galite perduoti ne tik savo mintis, bet ir emocijas. Emocijoms reikšti yra sukurta speciali ženklių kalba. Ženkliai įterpiami į rašomą tekstą. Tai tarptautinė kalba, kurią supras daugelis interneto vartotojų.

Štai keletas ženklių, kurie pagyvins Jūsų "pasikalbėjimus" internete ir siunčiamų laiškų turinį:

Teigiamos emocijos		Neigiamos emocijos	
:−)	šypsena	:−<	tikrai liūdna
(:−)	plati šypsena	:−c	tikrai nelaimingas
:−o	apstulbau!	:−7	pasakiau su ironija
:−,	dirbtinė šypsena	(:−&	pykstu
:−D	pasakiau su šypsena	:−@	siaubingai pykstu
M:−)	sveikinimas (pagarba)	:−(	suraukiu antakius
:−x	bučiuoju	:−V	šaukiu
9−)	mirktelėjimas kairiaja akimi	&.(.	verkiu
6−)	mirktelėjimas dešiniąja akimi		

LITERATŪRA

1. **Tenant R. et al.** Crossing the Internet Threshold. Library Solutions Press. 1995.
2. **Krol E.** The Whole Internet. O'Reilly and Associates, Inc. 1994.
3. **Magoto J.** From the Nets: World Wide Web and ESL. CAELL Journal 5:4. 1997.
4. **Skinner D.** Computers: Good for Education? – New York, 1997.
5. **Sinclair J. and Coulthard M.** Towards an Analysis of Discourse. Oxford University Press, 1975.
6. **Johnson R. K.** The Second Language Curriculum. Cambridge University Press. 1989.
7. **Soars L. and J.** Editorial. Teachers Magazine. Issue 1.1994.
8. **Kovertaitė V. R.** Internet. – Kaunas, Technologija, 1995.
9. **Petrauskas R. et al.** Informatikos bei kompiuteriø taikymo policijoje ir vidaus reikalø jstaigose mokymo Lietuvos policijos akademijoje koncepcija. – V., 1995.

Computers: Foreign Legal Language Studies and Internet

V. Janulevičienė, Dr., Assoc. Prof.

Foreign Languages Department, Law Academy of Lithuania

SUMMARY

New technologies could take over many instructional duties of the nowadays university professors. While some expect that high-tech tools will make teaching more efficient, others worry that the quality of education would erode if professors were replaced by multimedia software and recorded lectures. An attempt to combine “the best of the two worlds” in teaching ELSP and the advantages of such efforts are investigated in the paper, as well as practical tips for computer use in a language class.

